Vári Attila

Éjféli hajós

Levelező-nagybátyám, akit mindig érdekelt a hajózási útvonalak menti szárazföldek fizikai földrajza, ahogy bárkájukkal távolodtak a folyó torkolatától, Jurilovca magasságában, amelyet első levelében, kamaszkora végén, Zsurilovka néven emlegetett, elhagyva az iszapszigetek unalmas nádasait, azt tapasztalta, hogy a tengerpart homokja egyre érdesebbé válik. A fövény kíméletlenebb lett, már nem olyan kellemes tapintásúan porszerű volt, mint a deltavidéken és a Duna szigetein. Durva dörzspapírra emlékeztetően szúrt, és több volt benne a fehér kagylótörmelék, mint a partot alkotó sárgás löszfalból málladozó, helyenként éles homokkő törmelékes homok, s ettől világosabb is volt a színe, mint a határozott vonallal elválasztott, fonnyadt napraforgóvirág színű szárazföldé.

Levelező-nagybátyám, a tengerészkapitány, nagyokat csujogatva ment neki, bárkájában ülve, a hullámoknak.

– Hej – kiáltotta, amikor a hullám megemelte hajójuk orrát, aztán, ahogy lefelé csúszott a hullámvölgybe, kéjesen üvöltötte:

– úgy, na! Úgy, na! – Pedig azt a halászbárkát nem is ő kormányozta.

Levelező-nagybátyámról egyetlen fényképünk volt, a budapesti parlament előtt készült. A Dömös nevet viselő aknaszedő hajón áll a felsorakozott legénység, éppen tisztelegnek, s az egyik hangyafej nagyságú egyenruhás fölött egy x van, jelezve, hogy ő az.

Levelező-nagybátyám, akit soha életemben nem láttam, eredetileg a család tulajdonát képező Vidámpark melletti tavacskán teljesített szolgálatot. Csíkos pólóban, tengerészsapkában, oldalt lecsüngő szalagján hajója nevével feszített a stégen kamaszkorában, s ha a szülők befizettek a gyermeküknek a csónakázásra, olyan műgonddal adta a kicsikre a parafa mentőmellényt, mintha legalábbis új világrész felfedezésére indulnának.

A megváltott jegyen feltűntetett szöveg értelmében, a befizetett összeg ellenértékeként ötször kerülte meg a tavacskát utasaival, s az indulás pillanatában, miközben ikertestvére (akkor még ők voltak a család legifjabb tagjai), Fanni nagynéném ellökte a csónak orrát a parttól, tisztelgett, és minden alkalommal elismételte, hogy „jó széllel előre”, amire pontosan olyan büszke volt, mint a hajójegy szövegére, amelyet

saját maga talált ki. „*Ezen tikett, egyetlen kiskorú személy szállításának egyenértéke, amely az óramutató járásával ellentétes irányban, ötszöri tó-kerüléssel megtett parti hajózásra jogosítja fel a szelvény felmutatóját. Érvényes 1936 nyarán.*”

Nem volt hajlandó metrikus egységben számolni, tengeri mérföldre és lábra számított át mindent, a sebességmérésre még kerékpározás közben is a csomót használta.

A vidámpark, ükanyám apósának, azaz az én szépapámnak volt a tulajdona, szellemvasúttal, körhintával, állatsereglettel, céllövöldével, ahogy az illett.

Levelező-nagybátyám eredetileg a körhintánál volt, ahogy önmagát nevezte, lánc-főellenőr, ő ellenőrizte, hogy az ülések előtt be legyen kapcsolva, a valójában semmit sem érő kutyalánc, de tehetsége és rátermettsége, valamint a mesterséges tavacska kiásása után bizalmi állást kapott, ő volt a Kolumbusz Kristóf névre keresztelt, egyetlen vízi jármű, az ötszemélyes csónak kapitánya.

Amikor 1940 kora nyarán, élete első tenger-kóstolására magával vitte a Dunáról az Uzlina falujából származó Vaszilij Nyikiforovics Pácájkin, óhitű-lipován halász, már tizenhét éves volt, s egy év tengerész egyenruhában töltött, sétacsónak kapitányi gyakorló éve után, nem félt sem a Nagyvíztől, sem pedig a hullámzás okozta tengeribetegségtől.

Sikeres gimnáziumi felvételije után, élete tizenötödik évében átiratkozott az asztalosipari szakiskolába, mert az csak három éves volt és nem négy, s azt hallotta, hogy a szakmát könnyedén elsajátító tanulók, már másodév végén összevont vizsgával szabadulhatnak, s akkor frissen szerzett asztalos diplomájával elszegődhet egy tengerjáró vitorlásra hajóácsnak.

Az első tengeri kaland után, mert Észak-Erdélyt visszaadták a Bécsi Döntésnek nevezett konferencián Magyarországnak, ősszel már nem tudott visszamenni Tulcea kikötőjébe, ahol állás várta volna egy mekkai zarándoklatot is megjárt, azaz hádzsi, Bekir Iszmail tatár hajótulajdonos majdnem hatvan méter hosszú, faborítású motoros vitorlásán.

Levelező-nagybátyám még a világháború kitörése előtt levizsgázott a hajózáshoz szüksége zászlójelekből, a fény-Morse kezeléséből, s mert országos helyezést elérő megyei úszóbajnok volt, elfogadták önkéntes-jelentkezését Budapesten, a Dunai Flottillánál. Egyetlen harci cselekményben volt része, amikor egy szovjet vadászbombázó néhány gépfegyver találata érte őket, de nem tudta elsüllyeszteni a kikötőben állomásozó Dömös nevű aknaszedő hajót.

Levelező-nagybátyámat mindenki szerette a családban, mert életkorának előre haladásával egyre fontosabbnak tartotta, hogy életjelt adjon magáról. Így, harmincadik születésnapján, amelyet a Cunard hajózási társaság egyik turista luxushajóján töltött szobapincérként, részegségében felvásárolta São Tomé és Príncipe szigetének összes képes levelezőlapját, s naplószerűen tudósította „szárazföldi patkány" rokonságát, élete és a Nagyvíz folyásáról.

A kötelező néhány soros üzenethez, cigarettapapíron, a bélyeg alá ragasztva, mert a többlet szövegért portóbélyeget fizettettek volna velünk, mint egy mellékletként, a világ minden részéből küldött szépanyámnak ételrecepteket. Szegény, már az első ételleírás hallatán, amit Fanni nagy-nagynéném olvasott fel neki, olyan kétségbeesett lelkiállapotba került, hogy már nem volt, aki elkészítse a banánmártásos aligátor szeletet, sem a keserű farkasalmával és nádméz-melasszal ízesített termeszlárva pástétomot, a pápua új-guineai pálmalevélbe csomagolt, parázsgödörben porhanyósra puhított embercombról nem is beszélve.

Levelező-nagybátyám valójában nem is tengerész, hanem földrajzi felfedező szeretett volna lenni, de ehhez, hite szerint, mivel előtte már szinte mindent felfedeztek, nagyon sokat kellett hajóznia. Élete vége felé, valahol a csendes-óceáni szigetvilágában, amint azt egy bővebb, talán három- négysoros tudósításában megírta, sikerült is neki.

„*Mintegy száz tengeri mérföldre Nauru szigetállamtól, egy homokzátonyt fedeztem fel, amelyen odasodródott kókuszdiók keltek ki. A két kiemelkedésen három pálmafát számoltam, s így ez a terra incognita, ismeretlen föld élővilága miatt, kartográfiai szempontból tényleges szigetnek számít, s éppen ezért el is neveztem szülővárosomra emlékezve Marosvásárhely-szigetcsoportnak. Önmagamat a földrész kormányzójának tekintem.*"

Levelező-nagybátyám nyolcvannyolcadik évének betöltésekor már senki sem élt a családból, dédanyám legkisebb húga, Fanni nagy-nagynéném halála után, aki személyesen ismerte volna. Habár a legtöbb levelezőlapon csak annyi állt, hogy „*Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is*".

Örömmel fogadtuk a Skandináviából, Tűzföldről, Ausztráliából, a Horn-fokról, a Bab el Mandeb-szorosból és a polinéz-szigetvilágból érkező kifogyhatatlan, az afrikai partoknál lévő São Tomé és Príncipe szigetén közel félévszázaddal korábban részegen felvásárolt lapokat. Ezeken San Antonio erődje volt látható, a játéknak tűnő ágyukkal, de amelyeket nem kezdett ki az idő, ellentétben a lapokkal, amelyek

színezése egyre inkább az első világháború előtti korok szépiabarna üdvözlőkártyáira emlékeztettek.

A szakiskola másodévének végén, amikor intarzia- és műbútorkészítő asztalos végbizonyítványt kapott, munkájával nemcsak meglepte, de ámulatba is ejtette a vizsgáztatókat. Egy a tízhez méretarányban, Kolumbusz vezérhajója, a Santa Maria volt, (ő tengerész szakkifejezéssel nevezte meg, semmi estre sem gályaként) s a háromárbocos karakkot másolata olyan jól sikerült, hogy kisgyermekként engem és testvéreimet is sokszor elvittek a város helytörténeti gyűjteményébe, ahol készítője nevét is feltűntetve, viharos papírmasé tengeren billegtette a két és félméteres modellt egy láthatatlan villanymotor, családi büszkeségünk, levelező-nagybátyánk művét.

Levelező-nagybátyám politizált, a rokonok általi szájhagyomány szerint, bár akkor még nem ismerhette Ernesto Che Guevara és Mao Ce Tung elméletét, összegyúrt valamiféle világnézetet, s a permanens forradalom híve volt. Első és utolsó, közel hetven évvel korábbi hazalátogatásán, még a Vasfüggöny teljes zárlata előtti napokban, életfilozófiáját ki is fejtette a családnak.

– Mivel Európában nem várható semmilyen forradalom, Észak-Amerikában még annyira sem, ezért a tenger hullámainak permanenciáját választom, hogy minden eshetőségre számítva mozgásban tarthassam forradalmárhoz illő harci kedvemet és vágyaimat.

Levelező-nagybátyámnak olyan jó étvágya volt, hogy a családi legendárium szerint egy éjszaka, amikor mindenki aludt, egy-ültében megette azt a pulykát, amit szépanyám hidegen akart tálalni, vegyes gyümölcskocsonyával a másnapi, karácsonyi ebéd előételeként. Senki sem hitte, hogy egyedül zabálta meg az egészet, de szemtelenül azt mondta, hogy ha nem hiszik, tegyenek eléje egy másikat, és be fogja bizonyítani, hogy nem is olyan nagy dolog.

Amikor visszatérhetett a Deltába, huszonhét évesen elszegődött egy román hajótársaság Titania nevű, fa felépítményű dízelvontatójára, eleinte csupán a deltavidék és a tengeri kikötő, Sulina között hajózott, s megtanulta az állatvilág jeleiből, semmiképpen sem az Állatövi Csillagképekből, hogy az öreg Duna-deltai matrózok, állatok megfigyelésével, hogyan határozták meg a víz mélységét.

„*Ahol lápi sertéskondákat láttunk átúszni a hajózó csatorna vizén, ott nyugodtan mehettünk, elég volt az alacsony merülésű hajónak a víz. Ezzel szemben a bukórécék, akik az aljzatról csigákat és más puhatestűeket szedegetnek, azt jelzik, hogy ott zátony lehet*" – írta egyik első levelében.

Amikor a családi legendárium szerint, dédanyám húga, Fanni nagy-nagynéném felolvasta szépapámnak ezt a levelet, az nemcsak mély apátiába esett, de megfeledkezve a szép kiejtés fontosságáról, amelyre gyermekeit is nevelte, maros-menti tájszólásban közölte véleményét.

– Azzal aztán sakra mehet a Marasan, att aztán okasan feredőzhetne ezzel a tudamánnyal a lavak közett.

A deltavidéken találkozott a sztálinizmus menekültjeivel, akikre akkor már a románok is vadásztak, s azt mondta szépapámnak, hogy ami ott folyik a muszkáknál, az nem kommunizmus, hanem a cáratyuska és a közép-ázsiai hadurak rendszerének grúz lecsója, és mert várhatóan olyan lesz Erdély sorsa is, mint az Internacionálét kényszer-éneklő szovjetnépek börtönének élete, ő elpályázik oda, ahol nem érheti utol a csatlósállamok szolga-diktatúráinak pestise.

Amikor államosították a magánflottákat, még a nagyobb halászbárkákat is, levelező-nagybátyám éppen magasabb bérért, egy tudásához méltó állásba, a görög tulajdonban lévő Enótitá nevű hajóra szegődött, másod-szállásmesternek, így aztán szerencsésen és végleg kihajózott a sztálinizmusból, de megismerte helyette, a nemrég még fegyverrel harcoló igazi analfabéta görög kommunista partizánokat új hajóján.

A hajót, amely Nagy-Görögország jelképes nevét viselte, Enótitá, az az Egységnek hívták, de levelező-nagybátyám megírta, hogy ejteni úgy kell enó-titá, s ott állt a levélben, hogy „*választ a Pireusz* ***ενότηταενιαίο αριθμό αποβάθρας*** *címre küldjék, ami annyit jelent, hogy Egység, egyes számú dokk, azaz a hajónk állandó kikötési helye*”.

Szépanyám belebetegedett és bele is halt abba, hogy a fia azt írta, hogy mikor szárazon van, állandóan, és nemcsak húsvétkor, ehet bárányt, s az itteniek, a pireuszi görögök olyan jól készítik el, hogy olyant még a váci püspök sem evett. Megírta, hogy kedvenc vendéglőjének tulajdonos-szakácsától, akinek a két háború között étterme volt Budapesten, elkérte a bárányborda receptet, amit, akkor még nem a bélyeg alá, hanem a levél végéhez csatolt.

„*24 szelet bárányborda, 12 dkg morzsolt feta sajt, 6 dkg olajbogyó, 4 db kockára vágott paradicsom, 2 db kockára vágott uborka, Összekeverünk másfél deci szűz olíva olajat, 4 evőkanál citromlevet, a fokhagymát és az oregánót egy tálban. A pácba alaposan beleforgatjuk a bordákat. Sózzuk, borsozzuk, pirulásig sütjük őket.*

Drága mama, az uborka- és a paradicsomkockákat, a finomra vágott hagymát, a feta sajtot és az olajbogyókat összekeverjük a maradék páccal. Meglocsoljuk olajjal és citromlével, sózzuk, borsozzuk, ez lesz a saláta hozzá, és

az egészet lepény-kenyérrel kell enni. Pireuszi ismerősöm, Sztefánidisz hadnagy, aki egy Duna-tengerjáró hajó másodtisztje, Galacról feladja majd a csomagot, amiben oregano, szűz olíva olaj, s más itteni, otthon nem kapható különlegességek lesznek, szerecsendió is."

– Fannikám, biztos, hogy huszonnégy szeletet ír? – kérdezte szépanyám, mint aki nem hisz a fülének. – Az több mint egy bárány. Uramisten, ezt mind meg is szokta enni? – suttogta elhalóan, a karácsonyi pulykára gondolva, aztán agyér görcsöt kapott és meghalt.

A család kímélő üzemmódra állt levelező-nagybátyámmal szembe, soha nem írtak halálesetekről, így akkor, amikor életének hetvennyolcadik évében egy polinéziai szigetállamból küldözgette a San Antonio erődöt ábrázoló képes levelezőlapjait, még abban a tudatban élt, hogy szülei, az én szépapám és szépanyám még életben vannak, ezért századik születésnapja alkalmából köszöntötte is Magdolna szépanyámat.

Fanni nagy-nagynéném rájött, hogy a feladási hely pecsétje és a postai bélyeg alapján berajzolhatja a térképre levelező-nagybátyám megtett útjait, aki akkor már egy olasz lobogó alatt közlekedő, ömlesztett rakományt, főleg gabonát szállító óceánjárónak volt a teljhatalmú szállásmestere.

„ Rengeteg főtt-tésztát ettem. Makarónit, spagettit, de pizzának nevezett lapótyafélét is, ami vastagabb, mint a palacsinta. Finom, majd egyszer, otthon megtanítlak rá. De szeretem a frutti di mare, a tenger gyümölcseinek minden változatát is. Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is."

Levelező-nagybátyám lapjaiból Fanni nagy-nagynéném, akár egy mozaikot, kirakta, hogy ikertestvére hol is járt.

– Madridban, a Magyar Királyság Nagykövetségén, 1956 decemberében, ottan még a Horthy által kinevezett diplomaták dolgoztak, s ezen a néven működött, tengerész-zsoldkönyve alapján hozzájutott a koronás-címeres útlevélhez. Azzal, aztán körbejárta a Földet, hál' istennek egyetlen uruguayi, izlandi, ceyloni vámosnak, határőrnek sem tűnt fel, hogy a kiállító, az Embajada del Reino Húngaro mögött nem létezik a királyság.

Főleg a Földközi tengeren hajózott, de mint írta, átosontak Kanadába sörárpáért, ahol szerencsésen átszegődött a Holland-America line egyik személyszállító hajójára, helyettes fedélzetmesternek.

Mindez egy hajós érdektelen élettörténete is lehetne, ha a perui Miraflores kikötőjéből érkezett lap után nem szakadt volna meg közel két évre az anzixok áradata.

Fanni nagy-nagynéném, aki falta a híreket, s rendszeres hallgatója volt a Szabad Európa rádiónak, és ismerte ikertestvére gondolatait is, egy újsághír kapcsán közölte is elképzelését, hogy testvére bizonyára beállt a maoista kommunista gerillahadseregbe, a Fényes Ösvénybe, és Abimael Guzmán Reynoso professzor, mozgalmi nevén Presidente Gonzalo oldalán harcol a dzsungelben.

– Ezt el is vártam tőle, már Görögországban is liberális-kommunista volt, aztán Dél-Amerikát járva már Mao és Che feltétlen híve lett – mondta Fanni nagy-nagynéném, s szomorúan hozzátette, – ő egészen biztos, hogy az utolsó töltényig harcolni fog, valahol Peru és Brazília határán, Amazónia dzsungelében, de az is lehet, hogy már ki is lőtte azt a töltényt, – kis szünetet tartott, aztán mosolyogva mondta – bár meg kellett volna, hogy érezzem, ha már halott lenne, végtére is ikrek vagyunk, ha nem is egypetéjűek.

Két év szünet után, levelező-nagybátyám ismét jelentkezett, csupán annyit írt, hogy „*Meguntam őket, mini Napóleon minden gerilla. Vár a tenger. Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is. Crucero de Medianoche*"

Fanni nagy-nagynéném a nevetéstől fuldokolva mutatta a képeslapot, ugyanaz volt, mint a megelőző pár száz, bár Rio de Janeiro volt olvasható a pecséten és brazil bélyeg volt rajta, de az elmaradhatatlan São Tomé és Príncipe szigetén vásárolt képeslapot küldte.

– Ezt a faszari zsugoriságot, képes volt óceánokon át, Perun és Brazílián keresztül cipelni több ezer levlapot, mert pénz adott érte. Ilyen volt gyermekkorunkban is, állandóan kölcsönkérte a zsebpénzemet, soha sem adta meg, és egyszer megzabált egy hatalmas kotlós görögdinnyét, amitől aztán végigfosta a fél várost, mert ha kifizette, akkor nem hagyta kárba veszni.

Szótározással és egy nagyon idős szomszéd segítségével, aki a spanyol polgárháború önkéntese volt a huszadik század harmincas éveinek végén, megfejtették a nevet.

– Éjféli Hajós, esetleg éjféli cirkáló, ezt jelenti a Crucero de Medianoche, ez lehetett a gerilla neve – mondta nagyapám, aki beszállt a levelezőlap bizniszbe, mert leolvaszthatta a különféle bélyegeket a többnyire grafitceruzával íródott lapokról, s a bélyeg alá ragasztott cigarettapapír ételreceptekből komoly gyűjteményre tett szert, de el is adott belőlük szakácsoknak.

Egyik lapján azért mégis többet írt a szokásosnál, tudatta a családdal, hogy egyik harcostársa, bizonyos Marinella Herrero, akivel

törvényes házasságot kötött korábban, egészséges fiúval ajándékozta meg. Ő még nem láthatta a gyermeket, mert azok Peruban maradtak, de engedélyt adott, hogy nevére írják, így a hagyományos anyai családnevével, a fiát Attila Baróti Herreronak hívják.

Hajózott az Atlanti és a Csendes-óceánon, aztán egyszer csak Pápua Új-Guinea fővárosából jelentkezett. Sok időt tölthetett a dzsungel-államban, mert felcsapott aranyásónak, s ha addig rendszertelenül, de beszámolt a különleges ételekről, italokról, amiket megszeretett, onnan egy olyan törzsről is írt, akik büszkén állították, hogy egy éve, mióta megkeresztelkedtek, már nem esznek embert.

„Itt a nők választanak férjet maguknak. Engem az a kitűntetés ért, hogy aki szemet vetett rám, amolyan hercegnőféle, az apja a törzsfőnök-varázsló, aki most már sekrestyés és ministráns is egy személyben. Sokszor gondolok drága Fanni arra, amikor a kertben, a fűben hasalva, bámultuk a párosodó ájtatos-manót, s nekem a pápua asszonnyal töltött éjszakáimon mindig az jut eszembe, hogy az imádkozó sáska nősténye szeretkezés közben mindig felfalta a hímet. De tényleg nem esznek embert, legalábbis nekem nem kínáltak olyasmit, ami emberi maradványra hasonlított volna. Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is. ”

Aztán hónapokkal később csak annyit írt:

„Hazudtak. Igenis esznek embert. Recept nincs. Inkább a cápák. Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is”.

Évekig nem történt semmi különös, már rég meghaltak ük- és dédszüleim, aztán Fanni nagy-nagynéném is kilencvenéves korában, s már Nauru köztársaságból, egy Mikronéziában található picinyke szigetről jöttek rendszeresen a reszkető kézzel írt lapok, amelyek semmi egyebet nem közöltek velünk, mint azt, hogy *„Jó egészségben vagyok, aminek párját nagyon kívánom nektek is.*”

Talán volt mégis egy kivétel.

„Meglátogatott Naurun, itt Arijejenben, a Pápua Új-Guineán, Finschhafenben élő fiam, Albert Kiruku-Motu Baróti. Alkatra az anyja, de pápua vonásai ellenére apámra hasonlít. Megtanítottam a Székely himnuszra, mert tervei között szerepel, hogy meglátogat titeket. Tényleg, már nem esznek embert a családjában,(családunkban) neki elhiszem.”

*

Tegnap a városban jártam, akkora volt a hőség, hogy a hadvezér bronz szobra is nyelvét öltve lihegett, amikor megláttam az indián zenészeket. Ponchót és jellegzetes füles gyapjúsapkát viseltek, de nem muzsikáltak. Időnként megállítottak embereket, egy papírt mutattak, de

senki sem értette, hogy mit is akarhatnak ezek a különös szerzetek, akiknek mosatlan gyapjúszaguk volt, s akik indián vonásaik ellenére is nagyon hasonlítottak valakire. Talán Fanni nagy-nagynéném fényképére.

Kortalanok voltak, szőrtelen arcuk nem árulta el korukat, lehettek huszonévesek, de akár jó negyvenesek is, aztán észrevettek, s nekem is megmutatták azt a papírt.

A mi régi címünk volt rajta, az, ahová évekig érkeztek a képeslapok, még az után is, hogy eltűntették a kertvárosi utcát.

Nehezen, de megértettem, hogy Marinella Herrero és levelező-nagybátyám unokái, s erről dokumentumokat is hoztak. Elsősorban Brazíliában Csaba és Zoltán Baróti Herrero névre, nemrég kiállított magyar útlevelüket, szüleik spanyol nyelvű házasságlevelét, amelyben Attila Baróti Herrero, az apjuk nevénél, a Ciudadano húngaro (magyar állampolgár) megjegyzés szerepelt.

Néhány San Antonio képeslapon levelező-nagybátyám azt írja, méghozzá magyarul, hogy nem tér soha haza, ezért fiára, az újszülött Attila Baróti Herrerora hagyja a vidámpark ráeső örökrészét, valamint a családi ház őt megillető egy-tizenhatodát.

Ott álltunk tetőtől talpig a háromnegyed-vér ashaninka indián unokatestvéreinkkel, a hetven éve elállamosított vidámparkkal és a réges-régen lebontott családi házzal, a lakótelepi kétszobás lakásban, a pácban. Talán negyven éve is lehet, hogy a posta, megszokásból, a rég megszűnt címre küldött lapok utolsó darabját is kikézbesítette a lakótelepre, ahol a városrész szanálása után kapták apámék a lakást.

Itt voltak tehát a szegény indián rokonok, akik gazdag európai örökség reményében robotoltak évekig egy ezüstbányában, hogy megvehessék a repülőjegyet. Nem tudták, hogy nagyapjuk, Crucero de Medianoche, az Éjféli Hajós vagyontalanul halt meg évekkel korábban Nauru szigetállamban, ahol sokáig élt, az után, hogy a Fidzsin bejegyzett gyűjtő hajó, amelynek végre, kapitányi ragját köszönhette, szigetről szigetre járva begyűjtötte a pálmaolajhoz nélkülözhetetlen koprát, a szigetet körülzáró korallzátonyon hajótörést szenvedett. Sem vagyona, sem biztosítása, de néhány dolláron kívül még készpénze sem volt, amikor partra úszott. Jókívánságot tartalmazó lapjai után, egyetlen hivatalos értesítés jött onnan a címünkre, amelyben azt kérték, hogy temetési költségként fizessünk be a naurui államkasszába 8 cent 47 ausztrál dollárt, de tudtommal senki sem egyenlítette ki a végtisztesség számláját.

Aznap éjjel azt álmodtam, hogy paradicsommadár fejdíszes ünnepi öltözetben megérkezett Albert Kiruku-Motu Baróti is.

Kérem, valaki mondja meg nekem, hogy ashaninka nyelven, esetleg hiri-motu pápua nyelvjárásban hogyan magyarázzam el Csaba és Zoltán keresztnevű, Baróti családnevet viselő negyed-vér magyar, indián unokatestvéreimnek, s az esetleg megérkező, Székely himnuszt éneklő, Kiruku-Motu Baróti Albertnek hogy nem lottó főnyeremény romániai magyarnak lenni, s hogy mi is olyan szegények vagyunk, mint a templom egere.

Megjelent a Látó című folyóiratban,
2018. decemberben